

Principalele semnificatii ale metaforei drumului din opera Povestea lui Harap-Alb de Ion Creanga

1. Inca de la inceput, povestind despre cei doi frati care imparateau in tari asezate la doua capete ale pamantului, autorul mentioneaza ca, in acel timp, "drumurile pe ape si pe uscat erau putin cunoscute si foarte incurcate", iar lumea era bantuita de razboaie; in termenii mitului, aceasta lume fiind comparabila cu un , Haos convulsiv, rezulta ca drumul reprezinta o emblema a Haosului. In mod necesar, cel harazit sa-l invinga va instaura, in final, ordinea si unitatea lumii. La sfarsitul povestii, cand Harap-Alb strabate drumul de intoarcere, impreuna cu fata imparatului Ros, "luna-n ceriu au asfintit", instaurand victoria luminii.

2. Cea de a doua semnificatie a metaforei drumului poate fi desprinsa din cuvintele autorului: "Dar ia sa nu ne departam cu vorba si sa incep a depana firul povestii" (s.n.).

Cuvintele subliniate amintesc de mitul autohton al ursitoarelor (care, ii menesc destinul fiecarui nou-nascut). Cele trei zane ale soartei au atributii bine stabilite (una toarce, alta deapana si a treia taie firul-vietii) si pot fi bune sau rele. In termenii mitului, autorul ii "deapana" destinul lui Harap-Alb, drumul pe care acest personaj il parcurge fiind o incursiune in fabulos. Mitul ursitoarelor mai are legatura si cu Ulysse¹, a carui sotie (Penelopa) isi amana petitorii tesand o nesfarsita panza², in asteptarea celui drag.

Ca si eroul lui Homer, mezinul craiului are si el o "ursitoare" care ii "tese" destinul. Astfel, dupa ce Craiul primeste scrisoarea de la fratele sau (imparatul Verde) si dupa ce-i supune la proba curajului pe feciorii mai mari, fiul cel mic se intalneste, in gradina, cu Sfanta Duminica, aceasta prevestindu-i un viitor stralucit. Ea este o "ursitoare" si panza alba (valul) in care este invaluita atunci cand se ridica in vazduh, confirma aceasta ipoteza; de altfel, ea il va ajuta pe Harap-Alb in toate marile lui incercari, adica va pune in practica ceea ce i-a merit.

3. Sfatuit de Sfanta Duminica, fiul de crai isi va alege calul, caruia ii va reda adevarata infatisare prin proba focului. Devenind Pegas, calul il urca pe tanarul sau stapan in inaltul cerului, pana cand acesta atinge "soarele cu picioarele, luna cu mana", devenind Om Universal (cf. V. Lovinescu). "Botezat" astfel intru luna si soare, mezinul Craiului va sta sub semnul puterilor cosmice, aceasta fiind cea de a treia semnificatie a metaforei drumului. Mai mult decat atat, inaintea fiecarei probe, calul isi va intoarce prietenul in Univers, pentru a revigora aceste puteri.

4. Plecand spre imparatul Verde, fiul craiului trece printr-o padure in care cararile i se ineurca. Acest drum este un labirint, avand semnificatia unui spatiu-capcana in care domnea Spanul. Nici nu este de mirare ca la capatul labirintului se gaseste acea fantana ciudata (care nu era altceva decat o poarta a Infernului).

5. Cea mai importanta semnificatie a metaforei drumului o constituie aceea de drum al destinului, a carui principala menire este initiatica.

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Drumul intru initiere al lui Harap Alb este predestinat purificarii si cosmicizarii lumii, el fiind un erou civilizator; de altminteri, cea care il va ajuta sa depaseasca probele la care este supus, va fi Sfanta Duminica (factor sacru). La capatul acestui drum al destinului, eroul se va intoarce la Verde imparat, adica in spatiul care ii fusese destinat, infaptuind astfel, la modul simbolic, cercul (ca emblema a ordinii).

Dintre probele initiatice la care este supus personajul, ne vom opri la doua:

a) Aducerea salatilor din Gradina Ursului: Trimis de Span sa aduca salatile din Gradina Ursului, Harap Alb pleaca, impreuna cu calul nazdravan, spre a implini porunca. Si acum, calul va zbura "lin ca vantul" (si nu "repede ca gandul", intrucat eroul nu devenise inca stapanul timpului).

Ei ajung, mai intai, in Insula Verde, spatiu al vietii, unde Sfanta Duminica isi avea salasul; aici pregateste Harap Alb (ajutat de batrana) planul infrangerii ursului (care, in unele mitologii, simbolizeaza clasa razboinicilor). Si cum, pentru a-l invinge, este necesara adormirea constiintei de razboinic, Sfanta toarna in fantana o fiertura din lapte, miere si "somonoroasa"; in acest mod, fluidul vital (apa) este transformat in apa Lete a uitarii.

Dupa ce ursul care sosise "cu o falca in ceriu si cu una in pamant" adoarme, Harap Alb se investmanteaza cu pielea de urs (daruita de tatal sau la trecerea podului); gestul-simplu in aparenta il investeste pe erou cu atributele Luptatorului.

Gradina Ursului fiind situata la o intretaiere de drumuri, aceasta ar putea simboliza o "rascruce" pe drumul initierii lui Harap Alb.

Intrand, peste gard, in gradina, tanarul culege "o sarcina mare, mare, cat pe ce sa n-o poata ridica in spinare"; surprins insa de urs, ii arunca blana (aceasta insemnand ca ursul va recunoaste in Harap Alb pe razboinicul apartinand castei sale - cf. V. Lovinescu).

Dupa ce scapa astfel "cu obraz curat", eroul se intoarce la unchiul sau, cu salatile.

Prima dintre cele doua probe initiatice este necesara pentru ca Harap Alb sa fie investit cu atributele Razboinicului.

b) Cea de-a doua proba initiatica este aducerea nestematelor cu care era impodobit cerbul nazdravan.

Chiar inainte de plecare, fiul craiului afla ca acel cerb era "solomonit" si ca ii ucidea pe cei pe care ii privea; se mai vorbea prin lume ca acel cerb "este tot batut cu pietre scumpe" si ca "are una infrunte, de straluceste ca un soare".

Aceasta piatra aminteste de perla frontala din simbolismul hindus, care le confera purtatorilor privilegiul eternitatii; de altfel, forta ei datatoare de viata se vadeste pe drumul de intoarcere al eroului, cand multimile se pun in miscare, atrase de lumina ei.

Ucigand cerbul, Harap Alb ii va lua eternitatea, atribut cu care va fi investit spre a-l darui oamenilor. Ca in mitul Crengii de aur (despre care scria Frazer), prin uciderea conducatorului simbolic, cel care l-a rapus ii preia esenta si locul, fiind infratiti prin sange.

De altfel, mergand spre tara cerbului, calul nu mai zboara doar pe deasupra pamantului (ca la primul drum necesar unei investituri doar de razboinic) ci se ridica "in inaltul cerului", realizand un

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

---

zbor cosmic (adica intr-un spatiu vesnic).

Ajutat, si acum, de Sfanta Duminica, Harap Alb ii ia capul cerbului, ascunzandu-se intr-o groapa, spre a nu fi vazut de privirea care ucide. Desi scena trimite la mitologie (uciderea Meduzei de catre Perseu), semnificatiile ei ar putea fi mai profunde: ucigand cerbul. Harap Alb omoara o ipostaza a Raului etern, instaurand pacea in lume.

6. La intoarcere, fiul de crai (care aducea pielea si capul cerbului, cu piatra cea mare ce stralucea ca soarele) este condus de multimi nenumarate de oameni; acum, drumul ii confera lui Harap Alb dimensiunea de erou civilizator, prometeic.

7. Ultima parte a calatoriei initiatice a eroului, o constituie drumul spre tara lui Ros imparat. Acum, Harap Alb se intovarasese cu cinci aparitii bizare reprezentand tot atatea intrupari ale fortei cosmice: gerul (Gerila), foamea (Flamanzila), setea (Setila); Ochila este Ciclopul din epopeea homerica, iar Pasari-Lati-Lungila este un Sagetator coborat pe pamant.

Impreuna vor, izbuti sa treaca prin incercarile focului (scena din casa de arama), apei ("cercati marea cu degetul"-gandea imparatul inaintea ospatului fabulos la care ii invita) si recunoasterii fetei imparatului Ros. in final, ucis.de Span, Harap Alb este inviat cu apa moarta si apa vie, adica renaste in alt mod de existenta. Nunta - mijloc de realizare a unitatii.

Acum drumul are semnificatia revelarii adevarului. Harap Alb revenind la adevarata sa esenta.